

Brüssel, 1. juuni 2017
(OR. en)

9481/17

Institutsioonidevaheline
dokument:
2008/0140 (CNS)

SOC 413
ANTIDISCRIM 27
JAI 520
MI 437
FREMP 66

ARUANNE

Saatja: Eesistujariik
Saaja: Alaliste esindajate komitee (COREPER I) / nõukogu

Eelmise dok nr: 9288/17 SOC 375 ANTIDISCRIM 23 JAI 473 MI 427 FREMP 61
Komisjoni dok nr: 11531/08 SOC 411 JAI 368 MI 246 - COM(2008) 426 final

---

Teema: Ettepanek: nõukogu direktiiv, mis käsitleb võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamist sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest
– Eduaruanne

I. SISSEJUHATUS

Komisjon võttis 2. juulil 2008 vastu nõukogu direktiivi ettepaneku, mille eesmärk on laiendada kaitset usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise eest ka väljapoole tööhõive valdkonda. Kavandatava võrdset kohtlemist käsitleva horisontaalse direktiiviga, mis täiendab selles vallas kehtivaid EÜ õigusnorme,¹ keelatakse diskrimineerimine eespool nimetatud põhjustel järgmistes valdkondades: sotsiaalkaitse, sh sotsiaalkindlustus ja tervishoid; haridus; ning juurdepääs kaupadele ja teenustele, sealhulgas eluasemele.

---

¹ Elukõige nõukogu direktiivid 2000/43/EÜ, 2000/78/EÜ ja 2004/113/EÜ.

Suur enamik delegatsioone on ettepaneku suhtes põhimõtteliselt positiivselt meelestatud ning paljud on kiitnud heaks asjaolu, et ettepaneku eesmärk on täiendada olemasolevat õigusraamistikku, käsitledes kõiki nelja diskrimineerimise põhjust horisontaalse lähenemisviisi abil.

Enamik delegatsioone on kinnitanud, et on oluline edendada võrdset kohtlemist kui Euroopa Liidu ühist sotsiaalset väärtust. Mitu delegatsiooni on eriti rõhutanud ettepaneku tähtsust ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni (UNCPRD) rakendamise kontekstis. Mõni delegatsioon oleks siiski eelistanud puudega inimeste suhtes kaugeleulatavamaid sätteid.

Kuigi rõhutades diskrimineerimise vastase võitluse tähtsust, on mõned delegatsioonid pidanud varem küsitavaks vajadust komisjoni ettepaneku järele, millega nende arvates sekkutakse teatavates küsimustes liikmesriikide pädevusse ja mis on nende arvates vastuolus subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega. Teatavad delegatsioonid on endiselt vastu sellele, et kohaldamisalasse kuuluvad sotsiaalkaitse ja haridus. Kaks delegatsiooni säilitasid üldise reservatsiooni.

Teatavad delegatsioonid on samuti soovinud täpsustusi ning väljendanud muret iseäranis seoses õiguskindluse puudumise, pädevuste jaotuse ning ettepaneku praktilise, rahandusliku ja õigusliku mõjuga.

Praegu on kõik delegatsioonid säilitanud ettepaneku suhtes üldise analüüsi reservatsiooni. CZ, DK, MT ja UK on säilitanud parlamentaarse analüüsi reservatsiooni. Komisjon on oma esialgset ettepanekut kinnitanud ning säilitanud analüüsi reservatsiooni kõikide sellesse tehtud muudatuste suhtes.

Euroopa Parlament võttis oma arvamuse vastu nõuandemenetluse korras 2. aprillil 2009². Lissaboni lepingu jõustumise järel 1. detsembril 2009 kohaldatakse selle ettepaneku suhtes nüüd Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 19; seega on pärast Euroopa Parlamendilt *nõusoleku* saamist vajalik nõukogu ühehäälneline otsus.

II. NÕUKOGU TÖÖ MALTA EESISTUMISPERIOODIL

Sotsiaalküsimuste töörühm jätkas ettepaneku läbivaatamist³, võttes aluseks kaks eesistujariigi sõnastusettepanekutega dokumenti⁴.

Töörühmas toimunud aruteludel keskenduti eelkõige järgmistele põhiküsimustele:

a) **Uus põhjendus, mis käsitleb soolist või sooidentiteediga seotud diskrimineerimist liitprobleemina (põhjendus 12ab)**

Eesistujariik märkis, et muudatusettepaneku eesmärk ei ole laiendada direktiivi eelnõu kohaldamisala, vaid tunnistada asjaolu, et usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel toimuvale diskrimineerimisele võib lisaks esineda sooline või sooidentiteediga seotud diskrimineerimine.

Mõned delegatsioonid seadsid muudatusettepaneku eesmärgi kahtluse alla ja küsisid, kuidas seda küsimust tuleks resolutiivosas käsitleda. Üks delegatsioon tegi ettepaneku lisada kõnealune viide põhjendusse 13. Mitu delegatsiooni, kes küll toetasid muudatuse eesmärki, soovitasid osutada mitmekordsele diskrimineerimisele üldiselt, selle asemel, et tõsta esile üht konkreetset diskrimineerimisaluste kombinatsiooni. Eesistujariik otsustas viimase ettepaneku kasuks.

---

² Vt dok A6-0149/2009. Vastvalitud parlament nimetas raportööriks Ulrike Lunaceki (AT/LIBE/Verts/ALE).

³ Koosolekud toimusid 20. jaanuaril ja 22. mail.

⁴ Vt dok 15603/16 ja 7202/17.

b) **Mitmekordne diskrimineerimine (põhjendused 12, 12ab ja 21 ning artikli 2 lõike 2 punktid a–b)**

Oma sõnastusettepanekutes püüdis eesistujariik selgitada mitmekordset diskrimineerimist, täpsustades, et diskrimineerimine ettepanekuga hõlmatud alustel võib *põimuda* diskrimineerimisega rassilise või etnilise päritolu ja rahvuse, samuti soo või sooidentiteedi alusel. Sellega seoses kasutas eesistujariik sõnastust, milles selgitatakse, et positiivsed meetmed võiksid hõlmata ka isikute rühma, kel on *korruga* mitu omadust, mis on seotud usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumusega.

Suur hulk delegatsioone tervitas mitmekordse diskrimineerimise lisamist teksti. Mõned delegatsioonid seda siiski ei toetanud. Komisjon toetas mitmekordse diskrimineerimise lisamist, kui seda tehtaks järjepidevalt. Komisjon kinnitas samuti ühe delegatsiooni märkust selle kohta, et direktiivi kohaldamisalast välja jäävaid diskrimineerimisaluseid ei tohiks direktiivis mainida ning eelistas selle asemel üldist viidet käesolevas direktiivis käsitlemata diskrimineerimisalustele.

c) **Diskrimineerimine, mis tuleneb seotusest isikute õiguste edendamisele pühendunud organisatsiooniga (põhjendus 12a)**

Eesistujariik lisis põhjendusse 12a sätte, mis käsitleb selliste isikute kaitset, keda diskrimineeritakse seetõttu, et nad on seotud või näivad olevat seotud organisatsioonidega, mis on pühendunud teatava usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumusega isikute õiguste edendamisele.

Mitu delegatsiooni toetasid muudatusettepanekut, üks delegatsioon ei saanud sellega nõustuda ja mõned teised leidsid, et seda tuleb veel analüüsida.

d) **Kohaldamisala (kohustuslike täiendavate pensioniskeemide selgesõnaline lisamine põhjendusse 17b ja artikli 3 lõike 1 punkti a)**

Oma sõnastusettepanekutes muutis eesistujariik sõnastust selgemaks, märkides konkreetselt, et diskrimineerimiskeeldu kohaldatakse seoses „juurdepääsuga sotsiaalkaitsele, niivõrd kuivõrd see on seotud sotsiaalkindlustusega, sealhulgas kohustuslike täiendavate pensioniskeemidega“.

Mõned delegatsioonid soovisid jätta välja viite kohustuslikele täiendavate pensioniskeemidele, sest puudus vajadus neid selgesõnaliselt nimetada, kuna kohaldamisala on praeguses sõnastuses selge.

Sellega seoses lisas eesistujariik põhjendustesse ka viite kohtuasjale C-267/06 *Tadao Maruko*, milles Euroopa Liidu Kohus tunnistas diskrimineerimist seksuaalse sättumuse alusel.

Mitmed delegatsioonid ja komisjon leidsid, et viide kohtuasjale C-267/06 ei ole asjakohane, kuna selles käsitletakse töandjapensioni skeeme (mida käsitletakse direktiivis 2000/78/EÜ), mitte sotsiaalkindlustust, ja selle nimetamine põhjendustes võib seega olla eksitav.

d) **Perekonnaseisust sõltuvad toetused (põhendus 17h)**

Eesistujariik kohandas teksti, et see hõlmaks samasooliste paaride diskrimineerimisjuhtumeid perekonnaseisust sõltuvate toetuste andmisel. Kavandatud muudatuse suhtes väljendati erinevaid seisukohti.

e) **„Füüsilised või juriidilised isikud“ (põhendus 17ga)**

Eesistujariik muutis põhjendust 17ga, sätestades selgelt, et „kõigil isikutel, *sõltumata sellest, kas nad on füüsilised või juriidilised isikud*, on vabadus lepinguid sõlmida...“.
Töörühm toetas seda muutust.

III. LAHENDAMATA KÜSIMUSED

Täiendavalt tuleb arutada eespool nimetatud küsimusi, samuti veel mitut muud lahendamata küsimust, sealhulgas järgmisi:

- direktiivi kohaldamisala, kuna teatavad delegatsioonid on vastu, et sellesse kuuluvad sotsiaalkaitse ja haridus;
- seni lahendamata aspektid seoses pädevuste jaotuse ja subsidiaarsusega, ning
- direktiiviga kehtestatavate kohustustega seonduv õiguskindlus.

Delegatsioonide seisukohtade üksikasjad on esitatud dokumentides 5428/17 ja 9288/17.

IV. KOKKUVÕTE

Malta eesistumisperioodil on tehtud reaalseid edusamme arutatud küsimustes. Sellegipoolest on vajaliku ühehäälsuse saavutamiseks nõukogus vaja täiendavaid poliitilisi arutelusid.